

SÁNG TẠO LÝ LUẬN CỦA ĐẠI HỘI XVIII ĐẢNG CỘNG SẢN TRUNG QUỐC VÀ TRIỂN VỌNG HỢP TÁC GIỮA HAI ĐẢNG

GS. PHAN KIM NGA

Viện Khoa học xã hội Trung Quốc

Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XVIII ĐCS Trung Quốc đã đưa ra tổng kết đối với những thành tựu trong mười năm qua của Trung Quốc, đồng thời đưa ra bố cục mang tính phương hướng đối với sự phát triển trong tương lai. Báo cáo Đại hội XVIII là một văn kiện mang tính cương lĩnh hàm chứa một loạt tư tưởng mới, quan điểm mới, biện pháp mới của ĐCS Trung Quốc. Chỉ có lý giải chính xác nội hàm tư tưởng trong Báo cáo Đại hội XVIII mới có thể lý giải tốt hơn và nắm chắc phương hướng phát triển trong tương lai của Trung Quốc, có lợi cho việc thúc đẩy quan hệ Việt - Trung phát triển theo chiều hướng tốt, từ đó thực hiện cùng có lợi, cùng thắng của hai nước Việt - Trung.

I. SÁNG TẠO LÝ LUẬN CHỦ YẾU CỦA BÁO CÁO ĐẠI HỘI XVIII

Sáng tạo lý luận là một đặc sắc quan trọng của ĐCS Trung Quốc và CNXH đặc sắc Trung Quốc, ĐCS Trung Quốc nhận

thức sâu sắc tầm quan trọng của sáng tạo lý luận. Trong bài phát biểu kỷ niệm 90 năm thành lập ĐCS Trung Quốc năm 2011, Tổng Bí thư Hồ Cẩm Đào có nói: “Chặng đường phát triển 90 năm qua của Đảng đã nói cho chúng ta, sự thành thực về mặt lý luận là nền tảng để kiên định về chính trị, tiến cùng thời đại về mặt lý luận là tiền đề để kiên quyết dũng cảm tiến lên trong hành động, sự thống nhất về tư tưởng là sự bảo đảm quan trọng để toàn Đảng cùng nhất tề tiến bước”¹. ĐCS Trung Quốc tin tưởng chắc chắn rằng nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác là chân lý khoa học không thể chối cãi, đồng thời tin tưởng chắc chắn rằng chủ nghĩa Mác nhất định sẽ không ngừng được làm phong phú và phát triển cùng với sự phát triển của thực tiễn, chứ không phải là giáo điều, cứng nhắc, rập khuôn; tin tưởng chắc chắn rằng ngọn nguồn lý luận của chủ nghĩa Mác là thực tiễn, căn cứ phát triển là thực tiễn, kiểm nghiệm tiêu chuẩn cũng là thực tiễn.

Thực tiễn phát triển mãi mãi không có giới hạn, nhận thức chân lý mãi mãi không có giới hạn, sáng tạo lý luận mãi mãi không có giới hạn. Mỗi bước tiến lên của sáng tạo lý luận, thì vũ trụ lý luận cũng tiến theo một bước, đó là một kinh nghiệm quan trọng để ĐCS Trung Quốc tăng cường xây dựng chính mình.

Báo cáo Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XVIII ĐCS Trung Quốc đã đưa ra một loạt tư tưởng mới và biện pháp mới, trong đó nổi bật nhất có ba điểm dưới đây:

1. Đã tiến hành tổng kết đối với lý luận tư tưởng quan trọng hình thành trong thực tiễn 10 năm qua của Trung Quốc - đó là quan điểm phát triển khoa học, đồng thời xác định là tư tưởng chỉ đạo của Đảng

Báo cáo chỉ rõ: “Quan điểm phát triển khoa học là sản phẩm của sự kết hợp giữa chủ nghĩa Mác với thực tế Trung Quốc đương đại và đặc trưng thời đại, là sự thể hiện tập trung của chủ nghĩa Mác về thể giới quan và phương pháp luận của phát triển, đã đưa ra lời câu trả lời khoa học mới về các vấn đề trọng đại như trong tình hình mới thực hiện sự phát triển thế nào, làm thế nào để phát triển, nâng cao nhận thức của Trung Quốc về quy luật của chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc lên một trình độ mới, đã mở ra một phạm vi phát triển mới của chủ nghĩa Mác của Trung Quốc đương đại. Quan điểm phát triển khoa học là thành quả mới nhất của hệ thống lý luận chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc, là kết tinh trí tuệ tập thể của

ĐCS Trung Quốc, là vũ khí tư tưởng mạnh mẽ trong toàn bộ công tác của Đảng và nhà nước. Quan điểm phát triển khoa học cùng với chủ nghĩa Mác, tư tưởng Mao Trạch Đông, lý luận Đặng Tiểu Bình, tư tưởng quan trọng ‘Ba đại diện’ là tư tưởng chỉ đạo mà Đảng cần phải kiên trì trong một thời gian dài”².

Báo cáo còn xác định rõ coi thúc đẩy phát triển kinh tế xã hội là nội dung quan trọng hàng đầu để đi sâu quán triệt thực hiện quan điểm phát triển khoa học, lấy con người làm gốc được coi là lập trường hạt nhân để đi sâu quán triệt thực hiện quan điểm phát triển khoa học, coi phát triển bền vững, hài hòa, toàn diện là yêu cầu cơ bản của quán triệt thực hiện quan điểm phát triển khoa học, coi quy hoạch chung thống nhất toàn diện là phương pháp căn bản để đi sâu quán triệt quan điểm phát triển khoa học. Báo cáo chỉ rõ: Giải phóng tư tưởng, thực sự cầu thị, tiến cùng thời đại, mưu cầu chân lý thiết thực cụ thể là thực chất tinh thần mới rõ nét nhất của quan điểm phát triển khoa học.

Tư tưởng chỉ đạo của Đảng là hệ thống lý luận chỉ đạo toàn bộ hoạt động của Đảng, là nền tảng lý luận để xây dựng tư tưởng, xây dựng chính trị, xây dựng tổ chức và xây dựng tác phong của Đảng. Tư tưởng chỉ đạo là kim chỉ nam của hành động, là ngọn cờ chỉ dẫn phương hướng tiến lên của Đảng. Coi quan điểm phát triển khoa học là tư tưởng chỉ đạo, yêu cầu toàn Đảng phải nhận thức sâu sắc ý nghĩa to lớn của

quan điểm phát triển khoa học, kiên định không thay đổi dùng quan điểm phát triển khoa học để vũ trang cho toàn Đảng, thúc đẩy sự nghiệp xã hội chủ nghĩa đặc sắc Trung Quốc.

2. Trình bày sâu sắc về chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc, đã khái quát rõ ràng nội hàm của con đường XHCN đặc sắc Trung Quốc, hệ thống lý luận về CNXH đặc sắc Trung Quốc và chế độ XHCN đặc sắc Trung Quốc cùng mối quan hệ của chúng

Trong bài phát biểu kỷ niệm 90 năm thành lập Đảng, Hồ Cẩm Đào chỉ rõ: “Trải qua 90 năm phấn đấu, sáng tạo, tích lũy, ĐCS Trung Quốc và nhân dân Trung Quốc đã mở ra con đường XHCN đặc sắc Trung Quốc, đã hình thành hệ thống lý luận về CNXH đặc sắc Trung Quốc, đã xác lập chế độ XHCN đặc sắc Trung Quốc”. Báo cáo Đại hội XVIII của Đảng chỉ rõ: “Con đường XHCN đặc sắc Trung Quốc chính là dưới sự lãnh đạo của ĐCS Trung Quốc, xuất phát từ tình hình cơ bản trong nước, lấy xây dựng kinh tế làm trung tâm, kiên trì bốn nguyên tắc cơ bản, kiên trì cải cách mở cửa, giải phóng và phát triển sức sản xuất xã hội, xây dựng kinh tế thị trường XHCN, chính trị dân chủ XHCN, văn hoá tiên tiến XHCN, xã hội hài hoà XHCN, văn minh sinh thái XHCN, thúc đẩy sự phát triển toàn diện của con người, từng bước thực hiện toàn thể nhân dân cùng giàu có, xây dựng đất nước hiện đại hoá XHCN giàu mạnh, dân chủ, văn minh, hài hoà. Hệ thống lý luận

về CNXH đặc sắc Trung Quốc chính là bao gồm lý luận Đặng Tiểu Bình, tư tưởng quan trọng ‘Ba đại diện’, quan điểm phát triển khoa học, là sự kiên trì và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Mao Trạch Đông. Chế độ XHCN đặc sắc Trung Quốc chính là chế độ chính trị cơ bản của chế độ Đại hội đại biểu nhân dân, là chế độ chính trị cơ bản bao gồm các chế độ như chế độ hợp tác đa đảng và hiệp thương chính trị, chế độ tự trị khu vực dân tộc và chế độ tự trị quần chúng ở cơ sở do ĐCS lãnh đạo, là hệ thống pháp luật XHCN đặc sắc Trung Quốc, chế độ kinh tế cơ bản lấy chế độ công hữu làm chủ thể, kinh tế nhiều thành phần sở hữu cùng phát triển, cùng với các chế độ cụ thể như thể chế kinh tế, thể chế chính trị, thể chế văn hoá, thể chế xã hội được xây dựng trên nền tảng những chế độ đó”. Báo cáo còn xác định rõ: “Con đường XHCN đặc sắc Trung Quốc là con đường hiện thực, hệ thống lý luận về CNXH đặc sắc Trung Quốc là kim chỉ nam hành động, chế độ XHCN đặc sắc Trung Quốc là bảo đảm cơ bản, ba cái đó thống nhất trong thực tiễn vĩ đại CNXH đặc sắc Trung Quốc, là đặc sắc mới mẻ nhất hình thành trong thực tiễn lâu dài Đảng lãnh đạo nhân dân xây dựng CNXH”. Báo cáo lần đầu tiên chỉ rõ: Toàn Đảng phải kiên định tự tin về con đường, tự tin về lý luận, tự tin về chế độ như vậy! Đó là sự diễn đạt rõ ràng nhất của ĐCS Trung Quốc về CNXH đặc sắc Trung Quốc, đã cho thấy rõ tính thành thực về mặt lý luận và tính kiên định về niềm tin.

3. Đã xác định rõ bố cục tổng thể và mục tiêu phấn đấu của sự nghiệp XHCN đặc sắc Trung Quốc

Báo cáo Đại hội XVIII chỉ rõ: “Xây dựng CNXH đặc sắc Trung Quốc, căn cứ chung là giai đoạn đầu của CNXH, bố cục chung là ngũ vị nhất thể, nhiệm vụ chung là thực hiện hiện đại hoá XHCN và phục hưng vĩ đại dân tộc Trung Hoa”. Bố cục chung này đã phác thảo bản kế hoạch tổng thể phát triển lâu dài của Trung Quốc.

Báo cáo Đại hội XVIII một lần nữa nhấn mạnh Trung Quốc đang và sẽ còn lâu dài ở trong giai đoạn đầu của CNXH, đây là căn cứ chung để đưa ra mọi chính sách của Trung Quốc. Nó yêu cầu Trung Quốc “trong bất cứ tình huống nào đều phải nắm chắc tình hình lớn nhất là giai đoạn đầu của CNXH, thúc đẩy bất kể phương diện cải cách phát triển nào đều phải xuất phát từ thực tế lớn nhất là giai đoạn đầu của CNXH này”. Thực tế lớn nhất là giai đoạn đầu của CNXH này yêu cầu cần phải kiên trì lấy xây dựng kinh tế làm trung tâm, kiên trì bốn nguyên tắc cơ bản, cải cách mở cửa, làm xây dựng một cách chắc chắn. Chỉ có như vậy thì mới có thể xây dựng toàn diện xã hội khá giả vào thời điểm kỷ niệm 100 năm thành lập ĐCS Trung Quốc, xây dựng thành công quốc gia hiện đại hoá XHCN giàu mạnh, dân chủ, văn minh, hài hoà khi nước Trung Quốc mới được thành lập tròn 100 năm.

Ngay từ năm 1986, Hội nghị Trung ương 6 khoá XII của Đảng lần đầu tiên

nêu ra bố cục tổng thể lấy xây dựng kinh tế làm trung tâm, kiên định không thay đổi tiến hành cải cách thể chế kinh tế, kiên định không thay đổi tiến hành cải cách thể chế chính trị, kiên định không thay đổi tăng cường xây dựng văn minh tinh thần, đây là bố cục tổng thể “tam vị nhất thể” kéo dài từ Đại hội XIII đến Đại hội XVI của Đảng. Hội nghị Trung ương 6 khoá XVI của Đảng đưa ra nhiệm vụ to lớn xây dựng xã hội hài hoà XHCN, bố cục tổng thể được phát triển mở rộng thành “tứ vị nhất thể”, đã tăng cường xây dựng xã hội. Kế tiếp sau Báo cáo Đại hội XVII, Báo cáo Đại hội XVIII một lần nữa bàn đến “văn minh sinh thái”, đồng thời nâng nó lên tầm diện chiến lược cao hơn. Từ đó, bố cục tổng thể sự nghiệp XHCN đặc sắc Trung Quốc phát triển từ “tứ vị nhất thể” xây dựng kinh tế, xây dựng chính trị, xây dựng văn hoá, xây dựng xã hội thành “ngũ vị nhất thể” bao gồm cả xây dựng văn minh sinh thái, đã thể hiện quan niệm tôn trọng tự nhiên, thuận theo tự nhiên, bảo vệ tự nhiên.

Báo cáo Đại hội XVIII của Đảng nhấn mạnh, trong điều kiện lịch sử mới, giành lấy thắng lợi mới của CNXH đặc sắc Trung Quốc, cần phải nắm chắc 8 yêu cầu cơ bản, đó là: Cần phải kiên trì địa vị chủ thể của nhân dân, cần phải kiên trì giải phóng và phát triển sức sản xuất, cần phải kiên trì thúc đẩy cải cách mở cửa, cần phải kiên trì duy trì công bằng chính nghĩa xã hội, cần phải kiên trì đi con đường cùng giàu có, cần phải kiên trì thúc đẩy xã hội hài hoà, cần phải kiên trì phát triển hoà bình, cần phải kiên trì sự lãnh

đạo của Đảng. Chỉ có nắm chắc những yêu cầu cơ bản này, đồng thời làm cho nó trở thành tâm niệm chung của toàn Đảng, nhân dân các dân tộc trong cả nước mới có thể hoàn thành nhiệm vụ chung của CNXH đặc sắc Trung Quốc, đó chính là thực hiện hiện đại hoá XHCN và sự phục hưng vĩ đại dân tộc Trung Hoa. Do vậy, Báo cáo Đại hội XVIII đưa ra hai mục tiêu phấn đấu 100 năm, *một là, xây dựng toàn diện xã hội khá giả khi tròn 100 năm thành lập ĐCS Trung Quốc, hai là, xây dựng thành công quốc gia hiện đại hoá XHCN giàu mạnh, dân chủ, văn minh, hài hoà khi tròn 100 năm thành lập nước Trung Quốc mới.*

100 năm thành lập ĐCS Trung Quốc cũng chính là khoảng năm 2020, Trung Quốc yêu cầu thực hiện xây dựng thành công xã hội khá giả toàn diện. Xã hội khá giả là ý tưởng chiến lược mà đồng chí Đặng Tiểu Bình đưa ra vào cuối thập niên 70, đầu thập niên 80 của thế kỷ trước khi quy hoạch bản kế hoạch xây dựng phát triển kinh tế xã hội Trung Quốc. Trong tình hình cuối thế kỷ trước cơ bản thực hiện khá giả, Báo cáo Đại hội XVI của Đảng đã nêu rõ “xây dựng toàn diện xã hội khá giả”, Đại hội XVII “phấn đấu để giành lấy thắng lợi mới xây dựng toàn diện xã hội khá giả”, Đại hội XVIII lại xác định rõ mục tiêu của “xây dựng thành công toàn diện xã hội khá giả”, hơn nữa nỗ lực thực hiện yêu cầu mới trên cơ sở mục tiêu xây dựng toàn diện xã hội khá giả được xác định tại Đại hội XVI, XVII. Những yêu cầu mới chủ yếu bao gồm: *Một là, kinh tế duy trì phát triển lành mạnh,*

trong đó GDP và thu nhập bình quân đầu người cư dân thành thị và nông thôn tăng gấp đôi năm 2010; hai là, không ngừng mở rộng dân chủ nhân dân; ba là, tăng cường rõ rệt sức mạnh mềm văn hoá; bốn là, nâng cao toàn diện đời sống nhân dân; năm là, đạt được tiến triển mới trong việc xây dựng xã hội theo mô hình tiết kiệm tài nguyên, thân thiện với môi trường.

Đối với mục tiêu phấn đấu xây dựng thành công quốc gia hiện đại hoá XHCN giàu mạnh, dân chủ, văn minh, hài hoà khi tròn 100 năm thành lập nước Trung Quốc mới, Báo cáo chưa trình bày nhiều, nhưng có thể đoán định, nó sẽ là mốc lịch sử quan trọng thực hiện sự phục hưng vĩ đại của dân tộc Trung Hoa.

II. LÝ GIẢI ĐÚNG ĐẮN TINH THẦN BÁO CÁO ĐẠI HỘI XVIII ĐCS TRUNG QUỐC

Báo cáo Đại hội XVIII ĐCS Trung Quốc đã phát triển chủ nghĩa Mác, là sự kiên trì và sáng tạo chủ nghĩa Mác, đồng thời là ngọn cờ động viên dân tộc Trung Hoa nỗ lực phấn đấu tiến lên để thực hiện sự phục hưng vĩ đại của dân tộc Trung Hoa và cống hiến cho hoà bình và phát triển của thế giới. Tuy nhiên, có một số người lại xuyên tạc tư tưởng của Báo cáo, như các luận điệu từ bỏ cái gọi là “lý luận về CNXH đặc sắc Trung Quốc chính là từ bỏ chủ nghĩa Mác – Lênin, từ bỏ tư tưởng Mao Trạch Đông, đả thông các vật cản về lý luận chủ nghĩa tư bản đặc sắc Trung Quốc”³, là “mưu cầu mộng tưởng bá quyền”. Đó không nghi ngờ gì nữa là quan điểm căn cứ trên những sai

lâm, cho dù là đối với hình ảnh của Trung Quốc hay quan hệ Việt-Trung đều nảy sinh những hậu quả xấu nghiêm trọng. Chúng ta cần phải xác định rõ mấy điểm dưới đây:

1. Hệ thống lý luận về CNXH đặc sắc Trung Quốc chính là chủ nghĩa Mác được Trung Quốc hoá, là sự kiên trì và phát triển của chủ nghĩa Mác

Báo cáo Đại hội XVIII của ĐCS Trung Quốc đã chỉ rõ một cách dứt khoát: “CNXH đặc sắc Trung Quốc, vừa đã kiên trì nguyên tắc cơ bản của CNXH khoa học, vừa căn cứ theo đặc sắc Trung Quốc mới mẻ mà điều kiện thời đại dành cho nó, lấy tầm nhìn hoàn toàn mới để làm sâu sắc nhận thức về quy luật cầm quyền của Đảng Cộng sản, quy luật xây dựng CNXH, quy luật phát triển của xã hội loài người, từ sự kết hợp lý luận và thực tiễn đã trả lời một cách hệ thống vấn đề căn bản là xây dựng chủ nghĩa xã hội như thế nào và làm thế nào để xây dựng CNXH ở một nước châu Á lớn có dân số đông, nền tảng yếu như Trung Quốc, làm cho đất nước Trung Quốc phát triển nhanh chóng, nhanh chóng nâng cao mức sống cho nhân dân”.

Do vậy, hệ thống lý luận về CNXH đặc sắc Trung Quốc là tiến cùng thời đại chủ nghĩa Mác, là sự kế thừa và sáng tạo chủ nghĩa Mác. Nó lấy thái độ khoa học để đối xử với chủ nghĩa Mác, xử lý đúng đắn mối quan hệ thống nhất biện chứng giữa kiên trì và phát triển, kế thừa truyền thống và tiến cùng thời đại. Cho dù là thành quả lý luận mới nhất của chủ nghĩa Mác được Trung Quốc hoá, Trung

Quốc hoá chủ nghĩa Mác, chủ nghĩa Mác của Trung Quốc đương đại hay là CNXH đặc sắc Trung Quốc, cho dù có diễn đạt thế nào, đều là “chủ nghĩa Mác”, chúng là sự kế thừa một dòng chảy. Kiên trì chủ nghĩa Mác, điều quan trọng nhất là nắm chắc thực chất tinh thần của nó, vận dụng lập trường, quan điểm, phương pháp của nó, nghiên cứu tình hình mới, giải quyết vấn đề mới. Nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác thể hiện tính chất căn bản và đặc trưng chính thể của chủ nghĩa Mác, thể hiện sự thống nhất cao độ tính khoa học, tính cách mạng của thế giới quan và phương pháp luận của chủ nghĩa Mác. Đối lập với phán đoán lý luận cá biệt và kết luận cụ thể đưa ra trong hoàn cảnh lịch sử đặc thù, nguyên lý cơ bản là sự khái quát bản chất sự vật và quy luật phát triển, có ý nghĩa chỉ đạo phổ biến và căn bản. Như điều Mác - Engchen luôn nhấn mạnh: “Lý luận của chúng ta là lý luận đang phát triển, chứ không phải là giáo điều cần phải thuộc lòng và lặp lại một cách cơ học”. Còn như Lênin từng nói: “Chúng ta quyết không coi lý luận của Mác là một thứ bất biến và thiêng liêng không thể xâm phạm; hoàn toàn ngược lại, chúng ta tin tưởng sâu sắc rằng: Nó chỉ là đã đặt một nền tảng khoa học”. Mao Trạch Đông cũng từng nói: “Sách của cụ Mác cần phải đọc, nguyên lý cơ bản của họ cần phải tuân thủ, đó là điều đầu tiên. Nhưng, Đảng Cộng sản của bất kỳ nước nào, giới tư tưởng của bất kỳ quốc gia nào đều phải sáng tạo lý luận mới, viết những tác phẩm mới, sản sinh ra những nhà lý luận của mình, để phục vụ chính trị hiện

nay, chỉ dựa vào các bậc tổ tiên là không ổn”. Đặng Tiểu Bình nói: “Tình hình thế giới thay đổi từng ngày từng tháng, đặc biệt là khoa học kỹ thuật hiện đại phát triển rất nhanh. Một năm của hiện tại bằng mấy chục năm, mấy trăm năm cổ xưa trước kia. Không lấy tư tưởng mới, quan điểm mới để kế thừa, phát triển chủ nghĩa Mác thì không phải là nhà Mác-xít chân chính”. Chính với nhận thức tư tưởng này, ĐCS Trung Quốc đã không ngừng thực hiện sáng tạo chủ nghĩa Mác, không ngừng thu được thành quả lý luận mới nhất của Trung Quốc hoá chủ nghĩa Mác.

2. Báo cáo Đại hội XVIII của Đảng đã khẳng định đầy đủ địa vị lịch sử của tư tưởng Mao Trạch Đông

Có người quả quyết rằng, Đại hội XVIII ĐCS Trung Quốc sẽ từ bỏ tư tưởng Mao Trạch Đông. Về điều này, Báo cáo Đại hội XVIII đã trả lời rõ ràng: “Tổng kết chặng đường phấn đấu 10 năm, điều quan trọng nhất đó chính là Trung Quốc kiên trì lấy chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Mao Trạch Đông, lý luận Đặng Tiểu Bình, tư tưởng quan trọng ‘Ba đại diện’ làm chỉ đạo, dũng cảm thúc đẩy sáng tạo lý luận trên cơ sở thực tiễn, xoay quanh kiên trì và phát triển CNXH đặc sắc Trung Quốc để đưa ra một loạt tư tưởng mới, quan điểm mới, luận đoán mới thông suốt lẫn nhau, gắn bó mật thiết với nhau, đã hình thành và quán triệt quan điểm phát triển khoa học”.

Đối với công tích và địa vị của Mao Trạch Đông, Báo cáo đã khẳng định đầy

đủ, nêu rõ: “Tập thể hệ lãnh đạo thứ nhất của Đảng lấy đồng chí Mao Trạch Đông làm hạt nhân đã lãnh đạo toàn Đảng, nhân dân các dân tộc trong cả nước hoàn thành cách mạng dân chủ mới, đã tiến hành cải tạo chủ nghĩa xã hội, đã xác lập chế độ cơ bản CNXH, đã thực hiện thành công cuộc cách mạng xã hội vĩ đại nhất, sâu sắc nhất trong lịch sử, đã đặt tiền đề và nền tảng chế độ chính trị căn bản”. Chính trên nền tảng này, các thế hệ lãnh đạo ĐCS Trung Quốc do Đặng Tiểu Bình, Giang Trạch Dân và Hồ Cẩm Đào đứng đầu, đã đề xướng và không ngừng thúc đẩy con đường XHCN đặc sắc Trung Quốc.

3. Con đường XHCN đặc sắc Trung Quốc chính là con đường phục hưng vĩ đại dân tộc Trung Hoa

Báo cáo Đại hội XVIII chỉ ra: “Nhìn lại lịch sử huy hoàng Trung Quốc từ cận đại tới nay, hy vọng về tương lai đầy triển vọng của dân tộc Trung Hoa, chúng tôi đưa ra kết luận như sau: xây dựng toàn diện xã hội khá giả, nhanh chóng thúc đẩy hiện đại hoá XHCN, thực hiện phục hưng vĩ đại dân tộc Trung Hoa, cần kiên định con đường XHCN đặc sắc Trung Quốc”.

Xử lý như thế nào giữa phục hưng vĩ đại dân tộc Trung Hoa và con đường phát triển CNXH đặc sắc Trung Quốc?

Trung Quốc được coi là quốc gia văn minh cổ đại, đã từng phát triển rực rỡ trong lịch sử loài người. Theo thống kê, năm 1820, tổng mức GDP của Trung Quốc chiếm 1/3 thế giới. Nhưng, do giai cấp phong kiến chưa suy tàn và sự xâm

lược và chia cắt của chủ nghĩa đế quốc, vị trí và tầm ảnh hưởng của dân tộc Trung Hoa trên thế giới bị suy yếu. Đầu thế kỷ XX, nhà lãnh đạo cách mạng Trung Quốc Tôn Trung Sơn là người đầu tiên đề ra khẩu hiệu “chấn hưng Trung Hoa”, về sau này, các thế hệ lãnh đạo đã đưa ra nhiều cách diễn đạt về mục tiêu chấn hưng dân tộc Trung Hoa. Mao Trạch Đông nhìn thấy, chấn hưng dân tộc Trung Hoa chính là xây dựng Trung Quốc thành quốc gia công nghiệp XHCN hùng mạnh, thực hiện bốn hiện đại hoá, đuổi kịp và vượt các quốc gia TBCN tiên tiến nhất thế giới, có những cống hiến lớn lao cho nhân loại. Những năm 80 của thế kỷ trước, Đặng Tiểu Bình đã đề ra chiến lược “ba bước”. Ông nói rằng: “Trong thế kỷ này thực hiện hai bước, đạt được ấm no và khá giả, sang thế kỷ sau với khoảng 30-50 năm, thực hiện tiếp bước thứ ba đạt tới trình độ của các quốc gia phát triển trung bình”. Căn cứ vào chiến lược mà Đặng Tiểu Bình đề ra, Đại hội XV ĐCS Trung Quốc đã chia 50 năm đầu thế kỷ XXI thành ba bước, 10 năm đầu thực hiện GDP tăng gấp đôi năm 2000, 10 năm tiếp theo kinh tế quốc dân phát triển hơn, các chế độ hoàn thiện hơn, đến giữa thế kỷ cơ bản thực hiện hiện đại hoá; hơn nữa chỉ rõ, giai đoạn đầu của CNXH “là giai đoạn lịch sử từng bước thu hẹp chênh lệch với trình độ tiên tiến thế giới, trên nền tảng CNXH thực hiện chấn hưng vĩ đại dân tộc Trung Hoa. Tiến trình lịch sử này ít nhất phải mất 100 năm”. Đại hội XVI, Đại hội XVII của Đảng lại chia 50 năm đầu thế kỷ thành hai giai đoạn, 20 năm đầu cơ bản thực hiện công nghiệp hoá, đến giữa

thế kỷ cơ bản thực hiện hiện đại hoá. Đến lúc đó thì có thể nói dân tộc Trung Hoa đã thực hiện phục hưng vĩ đại. Nhưng, để thực hiện được mục tiêu này, tiền đề là phải kiên trì con đường XHCN đặc sắc Trung Quốc, hệ thống lý luận về CNXH đặc sắc Trung Quốc và chế độ XHCN đặc sắc Trung Quốc. Vì thế có thể nói, con đường XHCN đặc sắc Trung Quốc chính là con đường phục hưng dân tộc Trung Hoa.

4. Trung Quốc sẽ tiếp tục là lực lượng quan trọng duy trì hoà bình thế giới, thúc đẩy cùng phát triển

Báo cáo Đại hội XVIII đã coi việc thực hiện thúc đẩy xây dựng hiện đại hóa, hoàn thành thống nhất tổ quốc, duy trì hoà bình thế giới và thúc đẩy cùng nhau phát triển là ba nhiệm vụ lịch sử to lớn của ĐCS Trung Quốc trong thời kỳ mới. Do đó, có thể thấy, Trung Quốc đã coi việc duy trì hoà bình thế giới và thúc đẩy cùng nhau phát triển trở thành sứ mệnh lịch sử của mình.

Báo cáo Đại hội XVIII chỉ rõ: “Nhân loại chỉ có một quả địa cầu, các nước cùng chung một thế giới. Lịch sử đã cho chúng ta thấy, cá lớn nuốt cá bé, mạnh bắt nạt yếu không phải là con đường cùng tồn tại, hiếu chiến không thể đem lại một thế giới tốt đẹp. Muốn hoà bình không muốn chiến tranh, muốn phát triển không muốn nghèo khổ, muốn hợp tác không muốn đối kháng, thúc đẩy xây dựng một thế giới hài hoà duy trì hoà bình, cùng phồn thịnh là mong muốn chung của các quốc gia dân tộc”. Đây là tuyên ngôn ngoại giao thời kỳ mới của ĐCS Trung

Quốc, thể hiện Trung Quốc sẽ kiên định không thay đổi con đường phát triển hoà bình, kiên định theo đuổi chính sách ngoại giao hoà bình độc lập tự chủ. Trung Quốc sẽ tiếp tục giương cao ngọn cờ hoà bình, phát triển, hợp tác cùng thắng lợi, kiên định không thay đổi cố gắng duy trì hoà bình thế giới, cùng bảo vệ công bằng chính nghĩa quốc tế, thúc đẩy thế giới cùng nhau phát triển.

Đối với việc xử lý mối quan hệ với các quốc gia xung quanh, Báo cáo chỉ ra: “Trung Quốc sẽ kiên trì thân thiện với láng giềng, làm bạn với láng giềng, củng cố láng giềng hữu hảo, đi sâu hợp tác cùng có lợi, nỗ lực để sự phát triển của bản thân có lợi nhiều hơn cho các quốc gia xung quanh”. Trung Quốc sẽ thực hiện tư tưởng chỉ đạo này để phát triển mối quan hệ với các nước xung quanh, trong đó có Việt Nam. Báo cáo thể hiện lòng yêu chuộng hoà bình, khát vọng phát triển của nhân dân Trung Quốc, nguyện cùng các quốc gia dân tộc nỗ lực hết sức mình vì sự nghiệp cao cả hoà bình và phát triển nhân loại.

III. MỘT SỐ SUY NGHĨ VỀ TRAO ĐỔI LÝ LUẬN HAI ĐẢNG VIỆT- TRUNG

ĐCS Việt Nam rất coi trọng trao đổi lý luận với các đảng lãnh đạo của các quốc gia XHCN. Năm 2004, hai Đảng Việt-Trung đã thiết lập cơ chế trao đổi lý luận cấp cao được tổ chức luân phiên hàng năm có sự tham dự của đoàn cấp cao uỷ viên Bộ Chính trị Trung ương, đến nay đã tiến hành 8 lần giao lưu. Năm 2012, Việt Nam và Cu Ba còn tổ chức Hội thảo thảo luận nghiên cứu lý luận cấp cao

hai Đảng Việt Nam- Cu Ba lần đầu tiên tại Hà Nội. Ngoài ra, ĐCS Việt Nam còn duy trì trao đổi thường xuyên với Đảng Nhân dân Cách mạng Lào. Có thể khẳng định, những hoạt động trao đổi này là bài học hữu ích để các quốc gia thúc đẩy xây dựng CNXH.

CNXH có tính phổ biến và tính đặc thù. Thông qua trao đổi, chúng ta nhận thức được rằng, CNXH vừa có tính chung nhất định, đồng thời còn có khác biệt rất lớn. Tính chung chủ yếu biểu hiện ở kiên trì vị trí lãnh đạo của ĐCS, kiên trì lấy chủ nghĩa Mác làm tư tưởng chỉ đạo, coi xây dựng CNXH là mục tiêu và phương hướng phát triển; còn sự khác biệt được thể hiện ở chỗ, định vị của các quốc gia trong giai đoạn phát triển của mỗi nước khác nhau, lý giải về nội hàm của CNXH của mỗi nước cũng khác nhau, vì thế biện pháp chính sách áp dụng cũng khác nhau. Cho dù là ĐCS Trung Quốc, ĐCS Việt Nam, Đảng Nhân dân cách mạng Lào hay ĐCS Cu Ba đều nhấn mạnh phải kết hợp giữa chủ nghĩa Mác với tình hình cụ thể trong nước, xây dựng tư tưởng chỉ đạo phù hợp với tình hình trong nước, đó là những quan điểm đa dạng về con đường phát triển CNXH phù hợp với chủ nghĩa Mác- Lênin. Nhưng trên thế giới hiện nay đã xuất hiện nhiều hình thức “chủ nghĩa xã hội”, trong đó bao gồm cái gọi là “chủ nghĩa xã hội” với vỏ bọc CNXH nhưng thực tế chủ trương đi theo hình thức phát triển của CNTB, còn có quan điểm của chủ nghĩa tư bản cải lương. Nếu chúng ta không không nghiên cứu và phân biệt kỹ lưỡng thì rất dễ bị lẫn lộn, thậm chí còn dẫn tới sai lầm. Vì thế, để làm rõ thế nào

là chủ nghĩa Mác chân chính, thế nào là chủ nghĩa xã hội chân chính, cần tăng cường trao đổi lý luận giữa ĐCS cầm quyền với các nước XHCN là vô cùng cần thiết.

Hiện nay, giữa các Đảng cầm quyền của các nước XHCN cần tăng cường nghiên cứu và trao đổi về ba phương diện, *một là*, vấn đề hạt nhân cơ bản liên quan tới chủ nghĩa Mác và CNXH; *hai là*, vấn đề phương thức thực hiện và con đường XHCN; *ba là*, vấn đề củng cố như thế nào địa vị cầm quyền của Đảng. Đó là vì, nhận thức của các nước XHCN đối với “thế nào là CNXH” và “làm thế nào để kiên trì chủ nghĩa Mác” chưa hoàn toàn thống nhất; các nước đều trong quá trình tìm tòi phương thức và con đường thực hiện CNXH, đã gặp phải rất nhiều vấn đề hoàn toàn mới; đảng cầm quyền của các nước đều phải đối mặt với những vấn đề to lớn, cấp bách phải suy xét giải quyết ngay.

Cụ thể đối với Việt Nam và Trung Quốc, *trước hết*, hai Đảng cần kết hợp báo cáo mới nhất của Đại hội Đảng, từ phương diện lý luận, tăng cường thảo luận vấn đề hạt nhân của CNXH có liên quan. Xét từ đường lối phát triển, con đường XHCN của hai nước không có khác biệt về bản chất, môi trường quốc tế gặp phải nhìn chung cũng như nhau. Nhưng, định vị của hai Đảng đối với giai đoạn phát triển mỗi nước lại khác nhau: Đại hội XI ĐCS Việt Nam xác định Việt Nam hiện đang ở thời kỳ quá độ đi lên CNXH, còn Đại hội XVIII ĐCS Trung

Quốc lại nhấn mạnh Trung Quốc ở vào giai đoạn đầu của CNXH; Việt Nam đề ra, đến năm 2020 đặt cơ sở để đến giữa thế kỷ thực hiện công nghiệp hoá và hiện đại hoá, còn Trung Quốc thì đến năm 2020 thực hiện xã hội khá giả toàn diện; nhưng hai nước đều đề ra mục tiêu đến năm 2050 thực hiện hiện đại hoá. Do đó có thể thấy, nhận thức của hai nước Việt-Trung về tiêu chuẩn của CNXH có mức độ giống nhau nhất định, nhưng hoàn toàn không thống nhất. Vì thế, việc tiến hành thảo luận chuyên môn về vấn đề tiêu chuẩn của CNXH, giai đoạn phát triển, nội hàm cơ bản và đặc trưng bản chất không những có lợi để hai nước có nhận thức rõ ràng về tiêu chuẩn của CNXH, cũng có lợi để từ nay về sau định vị và phân định khoa học hơn về giai đoạn sơ cấp, giai đoạn trung cấp và giai đoạn cao cấp của CNXH đặc sắc Trung Quốc, mà còn có lợi cho việc phán đoán Việt Nam khi nào hoàn thành thời kỳ quá độ của CNXH để tiến vào giai đoạn phát triển của CNXH.

Mặt khác, về phương diện phương thức thực hiện và con đường XHCN, hai Đảng Việt- Trung cần tiến hành thảo luận chuyên đề về vấn đề chế độ sở hữu XHCN. Hiện nay, cải cách kinh tế của hai nước Việt- Trung đã tiến vào giai đoạn công kiên, cải cách doanh nghiệp nhà nước và vấn đề quyền sở hữu đất đai đặc biệt nổi bật, hai vấn đề này đều có liên quan mật thiết với vấn đề chế độ sở hữu. Vì thế, nếu vấn đề chế độ sở hữu không được giải quyết, thì cải cách doanh

ng nghiệp nhà nước và công nghiệp hoá, đô thị hoá đất nước khó được tiến hành, cải cách kinh tế đình trệ sẽ ảnh hưởng tới tiến triển cải cách thể chế chính trị, từ đó sẽ làm cho sự nghiệp cải cách và đổi mới tổng thể khó có thể tiếp tục. Vì thế, về vấn đề phương thức thực hiện chế độ công hữu XHCN, hai Đảng Việt- Trung phải nhanh chóng có bước đột phá.

Thứ ba, hai Đảng Việt- Trung cần đặc biệt tiến hành trao đổi về vấn đề xây dựng Đảng. ĐCS Việt Nam đã từng đưa những vấn đề gặp phải quy về “bốn nguy cơ”: “Nguy cơ kinh tế lạc hậu hơn các quốc gia khác trong khu vực, nguy cơ đi chệch định hướng XHCN, nguy cơ tham nhũng tiêu cực và nguy cơ diễn biến hoà bình”; Trong Hội nghị toàn thể lần thứ 4 khoá XI, ĐCS Việt Nam đã thông qua “Nghị quyết về những vấn đề cấp bách xây dựng Đảng hiện nay”, chỉ rõ những thách thức to lớn mà ĐCS Việt Nam gặp phải, một bộ phận không nhỏ cán bộ đảng viên đạo đức chính trị và tác phong tư tưởng tha hoá nghiêm trọng, tham nhũng tiêu cực nghiêm trọng, tồn tại nguy cơ diễn biến hoà bình và tự diễn biến hoà bình, liên quan tới sự tồn vong của Đảng, vì thế cần hạ quyết tâm toàn Đảng triển khai toàn diện rộng rãi đi sâu phê bình và tự phê bình. Còn trong bài nói chuyện tại Lễ kỷ niệm 90 năm thành lập Đảng và Báo cáo Đại hội XVIII ĐCS Trung Quốc, Tổng Bí thư Hồ Cẩm Đào cũng chỉ ra: ĐCS Trung Quốc đang đứng trước “bốn thử thách lớn”: “Thử thách cầm quyền, thử thách cải cách mở cửa,

thử thách kinh tế thị trường, thử thách môi trường bên ngoài”, hơn nữa đã đưa ra cảnh báo đối với “bốn nguy cơ lớn” của Đảng là “nguy cơ tinh thần buông thả, nguy cơ thiếu năng lực, nguy cơ tách rời quần chúng, nguy cơ tiêu cực hủ bại”. Có thể thấy, hai Đảng Việt- Trung đã có những phán đoán tương tự về tình hình trước mắt hiện nay. Giải quyết như thế nào vấn đề trước mắt của hai Đảng, từ đó bảo đảm và củng cố vị trí cầm quyền của Đảng là những vấn đề chung của hai Đảng Việt- Trung.

*Người dịch: Nguyễn Thanh Giang,
Nguyễn Mai Phương*

CHÚ THÍCH:

¹ Hồ Cẩm Đào: “Bài phát biểu của Hồ Cẩm Đào tại buổi mít tinh kỷ niệm 90 năm thành lập ĐCS Trung Quốc”, mạng của sở Chính phủ Trung ương: , ngày 01 tháng 7 năm 2011.

² Hồ Cẩm Đào: “Kiên định không thay đổi tiến lên theo con đường XHCN đặc sắc Trung Quốc, phấn đấu để xây dựng thành công xã hội khá giả toàn diện”, Báo cáo của Hồ Cẩm Đào tại Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XVIII, mạng Nhân dân – Nhân dân nhật báo, ngày 18 tháng 11 năm 2012.

³http://www.bbc.co.uk/vietnamese/world/2012/11/121113_china_political_report.shtml

³http://www.bbc.co.uk/vietnamese/multi-media/2012/11/121108_nguyen_trong_vinh_phong_van.shtml